

HOOFDSTUK 6: HOE KUN JE VEILIG BETALEN EN FRAUDE VERMIJDEN?

O OPDRACHT 1: Ontdek welke problemen onze spilfiguren hebben

- 1 Bekijk het filmpje en beantwoord de vragen.

- 2 Betalen kan op verschillende manieren. Dagelijks betalen mensen in de winkel, online ... Toch moet je opletten met elk betaalmiddel, want geen enkel betaalmiddel is volledig veilig. Dat geldt ook voor jou. Daarom ga je in dit hoofdstuk het volgende onderzoeken:

**HOE KUN JE MET VERSCHILLENDE BETAALMIDDELEN EN VIA VERSCHILLENDE KANALEN
VEILIG BETALEN EN FRAUDE VOORKOMEN?**

V OPDRACHT 2: Onderzoek waar je je aankopen kunt doen

- 1 Vul de tabel aan.

- a Bekijk in de linkerkolom een aantal producten.
- b Vul in de rechterkolom aan waar je die producten kunt aankopen. Kies uit de onderstaande opties. Opgelet: alle opties kunnen slechts een keer gebruikt worden.

bol.com – Coolblue – Decathlon – Domino's – foodtruck – markt – McDonald's – Mediamarkt –
supermarkt – Torfs – TV-commercial – Zalando

Product	Waar kun je dat kopen?
<p>1</p> 	<hr/> <hr/> <hr/>
<p>2</p> <p style="text-align: right; font-size: small;"><i>BK foto / Shutterstock.com</i></p>	<hr/> <hr/> <hr/>
<p>3</p> 	<hr/> <hr/> <hr/>

<p>4</p> 	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>5</p> 	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>6</p> 	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

2 Hoe noemen we de verschillende plaatsen waar je een product kunt aanschaffen?

3 Maak hieronder een overzicht van de verschillende verkoopkanalen.

cmnaumann / Shutterstock.com

Joshua Rainey Photography / Shutterstock.com

4 Sommige verkoopkanalen brengen extra kosten met zich mee. Bestudeer de producten.

- a Noteer de prijs van elk product.
- b Noteer ook de extra kosten.

Winkelwagentje

✓ 1,7 miljoen Belgische klanten gingen je voor
✓ Veilig & vertrouwd
✓ Gratis binnen 30 dagen retourneren
✓ Gratis verzending boven 20,-

CASIO FX-82MS - Wetenschappelijke Rekenmachine
 Optioneel:
 - Oude apparaat retour (€ 0,00) ⓘ
 Casio

Op voorraad. Voor 21:00 uur besteld, morgen in huis

+ **Select** bezorgopties

Aantal

€ 11,99

[♥ Verplaats naar verlanglijstje](#)
[🗑 Verwijder](#)

Cadeaukaart- of kortingscode

[> Code invoeren](#)

Totaal artikelen (1) € 11,99

Verzendkosten ⓘ € 2,49

Gratis verzonden vanaf 20 euro

Totaal € 14,48

> Verder naar bestellen

Bron: www.bol.com

Prijs product: _____ Extra kost: _____

Je winkelmandje

Selecteer leveringswijze

- Levering aan huis in België**
 Tot 30kg en kleiner dan 170x73x53cm per pakket vanaf € 4,99. [Meer info](#)
- Vanaf 30kg of groter dan 170x73x53cm per vrachtwagen vanaf € 59,90. [Meer info](#)

Voer je postcode in om de transportkosten en de geschatte leveringsdatum te berekenen:

- Ophalen in een winkel of Pick-Up Point**
[Click & Collect Service](#) beschikbaar voor € 19,99.
- Lijst voor bezoek aan de winkel**
 Druk je boodschappenlijst af met richtlijnen voor waar je de producten in de winkel kan vinden.

[Meld je aan of word lid](#) om sneller en makkelijker af te rekenen

Totaal bestelling [1 item] € 89,90

[Log in of word lid](#) en je krijgt via elke pc, smartphone of tablet of via de IKEA app toegang tot je winkelmandje.

	Aantal	Subtotaal
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="font-size: 0.8em; margin: 0;"> <p>Bureaustoel met armlenningen FLINTAN/NOMINELL € 89,90 Zwart 297.001.94 </p> <p style="font-size: 0.7em; margin: 0;">Inbegrepen producten (2) ▾</p> </div> </div>	<div style="border: 1px solid #ccc; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin: 0 auto;">1</div> <div style="text-align: center; margin-top: 5px;"> <input style="background-color: #0070c0; color: white; padding: 2px 5px; border: none; font-size: 0.7em;" type="button" value="Bijwerken"/> </div>	€ 89,90

Bron: www.ikea.be

Prijs product: _____ Extra kost: _____

V OPDRACHT 3: Onderzoek nu de verschillende betaalmiddelen

1 **Ontdek bij het onlinelesmateriaal welke verschillende betaalmiddelen er bestaan.**

a Welk betaalmiddel gebruik je om de volgende aankopen te betalen (p. 116 - 118)?

b Markeer de juiste letters in de tabel.

Tip: er zijn meerdere betaalmiddelen per aankoop mogelijk.

Aankoop	Betaalmiddelen				
	Cash geld	Debetkaart	Contactloos	Online/ overschrijving	Smartphone-app of SMS
1	C	P	H	H	M
2	F	G	J	I	K
3	P	X	C	Z	S
4	H	I	N	V	G
5	C	A	R	B	D
6	S	T	O	A	P

1

bol.com Waar ben je naar op zoek? Alles Welkom Robert

Categorieën Cadeaus & Inspiratie Aanbiedingen Verkoop Zakelijk Cadeaubon Bestelstatus Klantenservice BE

Sintcadeaus Cadeaus voor iedereen Populaire boeken: gratis verzonden Het populairste speelgoed

Winkelwagentje

✓ 1,7 miljoen Belgische klanten gingen je voor ✓ Veilig & vertrouwd ✓ Gratis binnen 30 dagen retourneren ✓ Gratis verzending boven 20,-

Call of Duty: Black Ops 4 - PS4
Activision
PlayStation 4

1 - 2 dagen
Verkooper: DGM Outlet [Gratis Thuis]

Aantal € 41,00

♥ Verplaats naar verlanglijstje
🗑 Verwijder

Cadeaukaart- of kortingscode	Totaal artikelen (1)	€ 41,00
Code invoeren	Verzendkosten ⓘ	Gratis
	Totaal	€ 41,00

[Verder naar bestellen](#)

of kies voor gemak met 'Achteraf betalen'

Bron: www.bol.com

2

Dhr. Mohamed Rimouani
Leuvensesteenweg 321
1000 BRUSSEL

Factuur

Datum	Klant nr	Factuur nr	Facturatieperiode	Pagina nr	BTW nr
20XX-10-29	001175114	7674273119	26 sep - 25 okt	1 van 9	BE 0303.244.678

UW SALDO INCL. BTW	€ 40,30
--------------------	---------

DIENSTEN	Bedrag €
Maandelijks abonnement	30,00
Totaal zonder btw	30,00
Btw (21 %)	6,30
Bedragen buiten toepassing van btw	0,00
Totaal van deze factuur (incl. btw)	36,30

Deze factuur incl. btw	36,30
Vorig saldo incl. btw	38,45
Betaling	-38,45
Uw saldo incl. btw	36,30

3

Betaal met je gsm

Maak het jezelf gemakkelijk en betaal je rit met je gsm of smartphone. Reis je maar af en toe met bus of tram, dan is een digitaal ticket de voordeligste optie.

De digitale vervoerbewijzen zijn geldig op al onze bussen en trams*. Toon je sms-vervoerbewijs of je m-vervoerbewijs bij het opstappen aan de chauffeur.

m-ticket, m-card10 en m-daypass

Smartphone op zak? Reis dan met onze voordelige m-vervoerbewijzen. Installeer onze app of de app van één van onze partners en je bent vertrokken!

Na een eenmalige registratie koop je met een paar taps een voordelig digitaal vervoerbewijs.

Het m-ticket

- beschikbaar via onze app (voor Android of iPhone) of onze partners;
- kost **1,80 euro**;
- **één uur geldig** na activatie. M-tickets gekocht via onze app kun je op een later tijdstip activeren, m-tickets gekocht bij onze partners worden meteen na aankoop automatisch geactiveerd.

De m-card10

- beschikbaar via onze app (voor Android of iPhone) of onze partners;
- kost **15 euro (1,50 euro per rit)**;
- bevat **10 tickets die een uur gelden**. Activeer je ticket voor je op de bus of tram stapt.

De m-daypass

- beschikbaar via onze app (voor Android of iPhone);
- kost **6,00 euro**;
- is **24 uur geldig**, vanaf het moment dat je de m-daypass activeert.

sms-ticket & sms-dagpas

- Een sms-ticket of een sms-dagpas koop je simpelweg door een sms-je te sturen. Makkelijker kan haast niet! Met je sms-ticket reis je één uur lang met al onze bussen en trams. Met een sms-dagpas kan dat tot 24 uur.
- Sms de bestelcode **'DL' (voor een rit van een uur)** of **DLD (voor een dagpas van 24 uur)** naar het nummer 4884 en ontvang je vervoerbewijs op je gsm.
- Je betaalt **2,15 euro per rit of 6,15 euro voor een dagpas** (waarvan 15 cent operatorcost)

* uitgezonderd de Limburgse snellijnen

Bron: www.delijn.be

6

't Onderwerp
Vorkstraat 10
2000 ANTWERPEN
Tel: 03 230 15 75

Datum/tijd:dinsdag 2020-04-04 / 20:57
Rekening #: 21098 226720
Bediende: Meyrem
Tafel:581

< BTW KASTICKET >

Artikels

Stk	Omschrijving	Stk/pr	Prijs
2	Ice Tea Green	2,50	5,00 A
1	Coca Cola		2,30 A
1	Schnitzel		17,30 B
	+ Sla		2,00 B
1	Schnitzel		17,30 B
	+ Sla		2,00 B
	+ Peperroom		2,30 B
	+ Mayonaise		0,60 B
5 Stuk (s)			

Btw Uitsplitsing

btw	btw incl.	btw excl.	btw bedr.
B Midd 12 %	41,70	37,23	4,47
A Hoog 21 %	7,30	6,03	1,27
	49,00	43,26	5,74

Totaal: € 49,00

Bedankt en tot weerziens!

2 **Bekijk het filmpje van Marieke en Elena. Noteer over welke twee soorten rekeningen zij het hebben.**

3 **Over welke soort rekening gaat het in de situaties op p. 119?**

a Markeer in de tabel de letter die bij de juiste soort rekening hoort.

b Welk woord kun je vormen met de letters? _____

c Wat is de betekenis van het gevonden woord?

Betaalmiddelen	Zichtrekening	Spaarrekening
Daar stort je geld dat je wilt laten staan om te sparen.	C	R
Daar stort je geld om online betalingen te doen.	U	B
Daar kun je geld afhalen met je debetkaart.	F	S
Van deze rekening wordt geld gehaald wanneer je met je debetkaart in de winkel betaalt.	A	K
Dat is een veilige manier om geld te sparen en het is beschermd tegen diefstal. Het is ook beschermd tot € 100 000 wanneer de bank failliet gaat.	I	E
Wanneer je met een betaalapp betaalt, is de app aan deze rekening gelinkt.	D	M

4 Wat is in jouw eigen woorden het verschil tussen een zichtrekening en een spaarrekening?

Een betaalkaart die ook meer en meer gebruikt wordt door ouders, is de **prepaidkaart**.

Op de prepaidkaart moet je eerst een bedrag opladen en dan pas kun je dat geld uitgeven.

Dankzij de prepaid betaalkaart geef je niet meer uit dan je hebt opgeladen.

Het is ook interessant dat het niet gelinkt is aan je zichtrekening.

Met de kaart kun je in winkels betalen waar je het Mastercard-logo terugvindt, maar ook online en in het buitenland.

5 De betaalmiddelen bij vraag 1 hebben ook enkele nadelen of risico's. Verbind elk betaalmiddel met het correcte nadeel/risico.

Betaalmiddel	Nadelen, kosten of risico's
Cash geld	_____
Debetkaart	_____
Contactloos betalen	_____
Online/Overschrijving	_____
SMS	_____
App	_____
Prepaidkaart	_____

1	Je kunt te snel geld uitgeven omdat het heel gemakkelijk gaat; het risico bestaat dat je zonder na te denken iets aankoopt.	12	Het kan om vals geld gaan.
2	Je kunt het verliezen en dan ben je de waarde kwijt.	13	Een sms verzenden kost geld.
3	Informatie kan gestolen worden en onrechtmatig gebruikt worden om geld van je rekening te stelen.	14	Briefjes van een groot bedrag kunnen geweigerd worden voor kleine aankopen, omdat het vals geld kan zijn of omdat er onvoldoende wisselmogelijkheden zijn.
4	Je hebt een internetverbinding nodig.	15	Het kostenplaatje zul je pas zien op de telefoonfactuur met het risico dat je daar niet aan denkt.
5	Er kunnen kosten verbonden zijn aan het gebruik van een prepaidkaart. Geld afhalen aan een bankautomaat kost ook geld met deze kaart.	16	Je moet een pincode onthouden en geheim houden.
6	Het kan gestolen worden.	17	Om te betalen, moet je overweg kunnen met die nieuwe technologie.
7	Ze kunnen dat betaalmiddel stelen en je geheime code proberen te weten te komen.	18	Je moet over een zichtrekening beschikken.
8	Er kunnen technische problemen zijn of het betaalmiddel kan defect zijn.	19	Als minderjarige is het bedrag dat je per dag/ per week kunt afhalen enkel aanpasbaar met toestemming van je ouders/je voogd.
9	Er zijn vastgelegde betalingslimieten (per dag/week).	20	Als dat betaalmiddel gestolen wordt en je laat het niet onmiddellijk blokkeren, kun je je geld verliezen.
10	Je hebt een smartphone of tablet nodig.	21	Je smartphone of tablet kan gehackt worden met het risico dat geld van je rekening gestolen wordt.
11	Wanneer je een betaling doet naar het buitenland, kan dat geld kosten.	22	Bij diefstal kan er zomaar een aankoop tot € 25,00 betaald worden, zonder dat de pincode nodig is.

U OPDRACHT 4: Sta stil bij mogelijk bedrog en fraude

1 Onze spilfiguren gaven al aan dat je voorzichtig moet zijn met de verschillende betaalmogelijkheden.

- a De gemarkeerde letters bij vraag 1 vormen twee begrippen die te maken hebben met de risico's rond betaalmiddelen. Noteer de begrippen.

- b Bekijk de filmpjes bij het onlinelesmateriaal om te zien wat die begrippen betekenen.

- c Wat is **phishing**?

- d Wat is **Card Stop**?

2 Lees het artikel. Wat kan er misgaan wanneer je met cash geld betaalt?

Wereldwijd meer valse eurobiljetten in omloop

In 2017 werden wereldwijd zo'n 694 000 vervalste eurobiljetten aangetroffen. Dat is 1,5 procent meer dan in 2016, blijkt uit de jongste cijfers van de ECB. De schade door valsemunten wordt op € 36 miljoen geschat.

In België is het aantal uit omloop genomen valse eurobiljetten gedaald in de tweede jaarhelft. Volgens de Nationale Bank ging

het om 15 399 valse eurobiljetten, ruim 15 procent minder dan in de eerste jaarhelft. Toch gaat het om een relatief beperkt fenomeen: de Nationale Bank schat dat er in België grosso modo 500 miljoen biljetten circuleren.

De twee meest vervalste coupures blijven de biljetten van € 20,00 en € 50,00.

Bron: Het Nieuwsblad

3 Op welke manier proberen fraudeurs geld te stelen in de volgende voorbeelden?

1 **Tickets Efteling**

In mei 2018 kregen vele mensen het valse bericht via WhatsApp dat het Nederlandse attractiepark Efteling vijf gratis tickets zou weggeven aan vijfhonderd gezinnen om zijn verjaardag te vieren. Heel wat mensen hebben de link gedeeld, maar de actie was nep en ging helemaal niet uit van de Efteling.

Bron: www.vrt.be

2 **Aankoopbon Lidl**

Supermarktketen Lidl waarschuwt voor een nepbericht dat via WhatsApp massaal wordt verspreid. In het bericht staat dat mensen op een link moeten klikken. Op die manier kunnen ze een waardebon van € 250,00 winnen.

Bron: www.gva.be

3 **Gratis tickets**

Een nieuwe strategie van internetfraudeurs richt zich ook op mensen die iets verkopen via tweedehandssites (zoals eBay of 2dehands.be). Ze krijgen dan via WhatsApp een berichtje van een zogezegd geïnteresseerde koper. Wat later komt de vraag om één eurocent over te schrijven naar de rekening van de koper, zodat die meteen over de juiste betaalgegevens zou beschikken. In het WhatsApp-bericht staat al meteen een betaallink die leidt naar een webpagina die identiek lijkt aan die van de grootbank. In werkelijkheid is ook dat een valse pagina die erop gericht is om de bancaire inloggegevens te ontfutselen.

Bron: De Tijd

4 **Rekening leeg**

'Frauduleuze bankenmails en nepberichten op sociale media hebben één ding gemeen: het zijn allemaal pogingen tot phishing. Op het einde van de rit wordt altijd gevraagd om een link aan te klikken die naar een website leidt waarop de slachtoffers moeten inloggen met hun bankgegevens', waarschuwt Marchand. Het resultaat laat zich raden: zonder het te weten, belanden de bancaire inloggegevens in handen van fraudeurs die in een mum van tijd rekeningen kunnen plunderen. Soms wordt er ook zogenaamde malware geïnstalleerd, waarmee hackers toegang krijgen tot de computer.

Bron: De Tijd

4 **Lees het artikel van Test Aankoop.**

a Over welk verkoopkanaal gaat het in het artikel op p. 123?

b Waarvoor waarschuwt Test Aankoop?

U OPDRACHT 6: Beveel een betaalmiddel aan

Lees de verschillende situaties en vul de tabel op p. 126 aan.

1	Je gaat met vrienden naar de bioscoop. Ieder betaalt zijn eigen filmticket en snoep. Het ticket kost € 9,00 en de snoep € 5,00.	
2	Met de school ga je op studiereis naar de dierentuin. Tijdens de middag koop je een drankje voor € 3,00.	
3	Met het geld dat je gespaard hebt, koop je nieuwe sportschoenen in de sportwinkel. De prijs bedraagt € 89,00.	
4	Voor een verjaardag in je familie plaats je online een bestelling. Het bedrag van je geschenk is € 59,99.	

a Geef in kolom 2 van de tabel op p. 126 aan welk betaalmiddel het best past in de gegeven situatie en waarom. Opgelet: er kunnen ook twee mogelijke betaalmiddelen geschikt zijn. Je kunt kiezen uit:

D Overschrijving(en) bevestigen

Gebruik uw Digipass om de transactie te bevestigen
 Van: **MARIE KAART**
 BEB2 9733 4592

Julie Kaart	19-02-20XX	€ 50,00
BE20 9731 3971		

 = Begunstigde wordt mee opgeslagen

Totaalbedrag van 1 verrichting(en): € 50,00

1. Steek uw bankkaart in uw Argenta-Digipass n druk op **M2**.
2. Geef uw pincode in en druk op **OK**.
3. **DATA OR OK**
4. Geef de challenge: 99359750 in en druk op **OK**.
5. **DATA OR OK**
6. Geef de challenge 5000209 in en druk op **OK**.

> Meer uitleg over deze code
 Dit getal is samengesteld op basis van de volgende transactiegegevens:
 - totaal bedrag: € 50,00
 - rekeningnummer met het hoogste bedrag: BE20 9731 3971

5. **DATA OR OK** Druk op **OK**

6. Vul hier uw response in:

Bevestigen **Ga terug**

Bron: www.argenta.be

b Noteer in kolom 3 hoe je die betaalmiddelen veilig kunt gebruiken of welke risico's er zijn.

c In kolom 4 schrijf je wat je doet wanneer je toch het slachtoffer bent van fraude of diefstal.